

opusdei.org

Gent de l'Opus Dei "Memòria ingènua"

Llibre escrit per Alfons Balcells Gorina (1915-2002), publicat per l'editorial La Formiga d'Or.

10/01/2011

A la casa on ens havíem instal·lat els de Sanitat hi havia llits i matalassos improvisats, que havíem salvat de les runes. Però vivíem força bé, i fins teníem unes estufetes de carbó. L'alferes Jiménez Vargas i el seu assistent, en canvi, vivien en unes barraques mal bastides fetes amb pedres, i doncs gairebé a la

intempèrie, exposats a aquell fred terrible de Terol.

Jiménez Vargas havia acabat la carrera de medicina a Madrid l'any 35, i havia treballat amb el prestigiós doctor Carlos Jiménez Díaz, del qual havia estat abans alumne, durant la carrera. Era un home de poques paraules. Tenia fama que es llevava molt d'hora, de matinada, que l'assistent li tirava al damunt un cubell d'aigua freda, a manera de dutxa, i que després se n'anava cavalcant un poltre cap a Terol, per oir missa. I m'explicaren també algunes de les coses que solia dir, com ara que fer badalls "és símptoma de feblesa". Era, en efecte, un home molt dur, molt fort, molt senzill i, alhora, molt agosarat. Però no inflexible amb els altres: ho era, sobretot, amb ell mateix. I aquella capacitat d'exigència personal, junt amb la comprensió envers els altres, em resultaren atractius.

Un bon dia, em deixà unes quartilles mecanografiades, en les quals hi havia un seguit de pensaments, com unes reflexions breus. Deien coses com aquestes: «Per a tu, estudiar és una obligació greu.» O bé: «Una hora d'estudi és una hora d'oració.»

Allò em va produir una commoció forta, perquè jo gairebé havia suspès un curs, a Barcelona, pel meu excessiu activisme a la Universitat. Aquelles dues frases, i d'altres en la mateixa línia, em van fer adonar de la importància que tenia realment l'estudi i el prestigi professional per a qui, com jo, es dedicava a aquesta feina i volia ser ensems un bon cristià. Els cristians, doncs, no podíem ser mals professionals –o, dit d'una altra manera, no podíem deixar d'esforçar-nos per ser bons professionals–, perquè això, fins i tot a curt termini, acaba fent mal a l'Església, ja que els altres s'hi fixen, i deixen de considerar atractiva la

mateixa doctrina, o la veuen com un ideal adreçat només a la gent de missa que es desentenien del món, o que de fet l'abandonen. No era una tàctica per influir en la societat: era un missatge més de fons, ja que del que es tractava era de veure en aquell esforç per treballar bé, una dimensió transcendental i indefugible de la vida cristiana.

M'impresionà, perquè aquell missatge tan breu i tan senzill mai no l'havia escoltat fins aleshores, ni a l'AUEC, ni a la Congregació mariana, ni a l'Acció Catòlica, ni en cap altre dels grups paraconfessionals on em movia abans de la guerra. En aquells papers d'en Vargas es parlava d'un apostolat laïcal, amb una ascètica basada en la santificació de la feina ben feta. No es tractava de triomfar amb la feina, de cercar l'èxit per ell mateix, però sí de considerar els diferents treballs que havíem de fer a la vida com l'ocasió ordinària de

trobar Déu i de servir els altres. I per servir els altres i agradar a Déu, calia treballar bé, fugint de matusseries i posant les últimes pedres en cada tasca empresa.

Havia de canviar radicalment les meves idees sobre la forma de fer apostolat a la universitat: els bons costums i les pràctiques de devoció cristiana havien de tenir un recolzament coherent en una actitud professional ferma i exigent. S'havia acabat el misticisme buit.

Aquells pensaments, em digué Jiménez Vargas, els havia posat per escrit cap a l'any 1932-33 un capellà aragonès que ell coneixia. Fins i tot se n'havia fet un petit llibre, l'any 34, editat amb el títol de *Consideraciones espirituales*. L'autor dels fulls i del llibre, m'explicà, es deia José María Escrivá.

Al cap d'uns dies d'haver-nos conegut i d'haver-me deixat aquelles

quartilles, Jiménez Vargas em va dir que, si volia conèixer el capellà que portava “tot això” –jo encara no sabia què era exactament, “tot allò”–, podria veure’l, ja que aniria a Terol tal dia. Em digué que, si volia saludar-lo, aquell sacerdot seria al migdia a la plaça del Torico, sota els porxos. Devia ser cap al mes de maig, o potser el juny, d’aquell any 38.

Penso que Vargas no em va parlar de l’expressió concreta Opus Dei. De fet, en aquells primers contactes “tot allò” no tenia per a mi cap nom propi, per bé que les explicacions que se’m feien eren ben concretes; o em parlaven de l’“Obra”, i jo ho interpretava com a “obra” genèrica. En aquell any 38, però, feia temps que la troballa de la denominació Opus Dei ja havia tingut lloc, tot i que potser només es feia servir en el cercle íntim dels qui hi pertanyien. Un jesuïta, el pare Valentín Sánchez Ruiz, li havia preguntat un dia, cap a

l'any 30: “Què? Com va aquesta obra de Déu?” I aquella paraula, “obra”, en llatí *opus*, responia perfectament al contingut, ja que es podia traduir també per “treball”, “feina”, i es tractava d'això: de santificar-se en la feina. Amb el cognom, *Dei* (de Déu), el fundador, Escrivà, volia deixar ben clar que la idea no era un mèrit personal seu, sinó que ho atribuïa tot a una voluntat de nostre Senyor, de la qual ell només volia ser un instrument dòcil. Escrivà, m'explicava Jiménez Vargas, no pretenia pas vendre una idea personal, una intuïció que depengués de la seva capacitat d'anàlisi de la societat del moment. No, ell en parlava com una realitat el disseny i posada en marxa de la qual no hagués estat responsabilitat seva. I és clar, això alguns no s'ho creien, ho veien com una falsa humilitat.

A mi em parlaven, però, senzillament d'un apostolat amb un nou estil, amb

una volada molt més gran, i no tancat només als universitaris. I no em concretaren cap terminologia. Jo suposava que allò seria una mena d'associació que, tot i la meva dèria de ficar-me a tot arreu, encara no coneixia: parlàvem de “l'esperit” de “tot allò”, jo ho contrastava amb el que havia viscut fins llavors en diverses associacions, i “allò”, per a mi, era diferent. M'imagino que Vargas em va parlar justament del que aleshores jo estava en condicions d'entendre, com a estudiant i organitzador d'activitats apostòliques a la universitat.

En arribar el dia previst a la plaça del Torico, vaig veure quatre persones xerrant sota els porxos d'un costat de la plaça, una d'elles ensotanada. Jo hi entrava per l'altre extrem. Al costat, un cotxe petit i desballestat, un *roadster* de dues places amb allò al darrere que se'n deia un *spider*, nom tècnic del qual

havia derivat per homofonia el castís *ahí-te-pudras* .

Mentre m'hi apropava, els ulls es van fixar de seguida en el mossèn. Els altres tres que hi havia amb ell ni tan sols recordo qui eren. Suposo que almenys dos d'ells devien ser en Vargas i en Sols, i l'altre potser havia vingut amb el sacerdot. Durant el breu recorregut d'una banda a l'altra de la plaça, se'm van acudir unes quantes coses. De primer, em sorprenia que a aquell capellà, que havia escrit aquelles coses tan assenyades i suggeridores, se'l veiés tan jove. I era sobretot molt prim. M'havia imaginat un fundador grassonet i greu, simpàtic, sí, perquè algunes de les coses que escrivia també tenien gràcia, però potser amb una aura de solemnitat curial. No sabia aleshores, és clar, que en el temps que portàvem de guerra havia perdut més de quaranta quilos, a

còpia de privacions. Somreia, i feia broma amb els que l'acompanyaven.

Em rebé amb molta senzillesa, amablement. Era, doncs, potser ascètic d'aspecte, però no pas d'actitud. Jo no sabia què dir. Simplement, que volia conèixer-lo. També li vaig dir alguna cosa de cortesia, molt del meu estil, sense compromisos:

–M'agradaria, alguna vegada, parlar amb vostè.

Ell em va dir, somrient:

–Quan vulguis. Si passes algun cop per Burgos, busca'm a l'hotel Sabadell, i podrem parlar.

–Quina casualitat! Just en aquest hotel vaig estar jo fa uns mesos, abans de venir cap aquí.

Hi va haver encara algun mot sense més transcendència, i, després

d'acomiar-nos, ells es quedaren a
dinar en una taverna, a la mateixa
plaça, i jo me'n vaig anar al meu
quarter.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca/article/gent-de-lopus-dei-
memoria-ingenua/](https://opusdei.org/ca/article/gent-de-lopus-dei-memoria-ingenua/) (12/04/2026)